

Д О К Л А Д

ЗА ДЕЙНОСТТА НА АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД

гр. С М О Л Я Н през 2 0 1 2 год.

Изминалата 2012 год. е шестата година от създаването и функционирането на административните съдилища като първите специализирани съдилища в България. Създаването им бе продиктувано от очакванията и потребностите на обществото за ефективно и справедливо правосъдие, което предполага висок професионализъм и специализация в правната материя, бързо, качествено и предвидимо правораздаване. В кратката си история административните съдилища полагат последователни усилия за утвърждаване на административното правосъдие като гарант за защита на правата, свободите и законните интереси на гражданите и техните организации, за утвърждаване на Република България като демократична и правова държава. Както през целия изминал 6-годишен период, така и конкретно през отчетната 2012 год. Административен съд гр.Смолян, като елемент на общата система на административното правосъдие, продължи да се утвърждава като компетентен, ефективен, обществено полезен и уважаван правосъден орган.

Както през целия изминал 6-годишен период, така и конкретно през изминалата 2012 год. Административен съд гр.Смолян, като елемент на общата система на административното правосъдие, продължи да се утвърждава като компетентен, ефективен, обществено полезен и уважаван правосъден орган.

Основния извод за дейността на съда, който може да се направи на основата от отчетните статистически данни е **трайната тенденция на относителна устойчивост на постъпилите и разгледани дела.** Сравнителния анализ на резултатите от дейността на съда през предходните три години ще бъде направен не само въз основа на отчетните данни в абсолютни числа, а най-вече в процентно съотношение, както за отделните видове дела, така и в съотношение с минали години. Този анализ ще покаже не само състоянието на административното правосъдие през изминалата година, но и тенденциите за развитието му.

I. АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА НА АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД гр.СМОЛЯН /АССм/

За по-подробен анализ на видовете дела по материя, тяхното движение и решаване ще бъде използвана статистическата форма на Таблица-отчет за работата на АС Смолян през 2012 год. /приложение № 1/.

През отчетната 2012 година в Административен Съд Смолян /АССм/ са образувани общо 591 дела, от които :

- 332 административни дела и
- 259 касационни дела.

Заедно с останалите 81 висящи дела в края на 2011 год. през отчетния период **са разгледани 672 дела**, от които :

- 387 административни дела и
- 285 касационни дела.

В сравнение с предходната 2011 год. има спад на разгледаните административни дела, който ще бъде обяснен по-долу.

По-долу ще бъде направен анализ на движението и тенденциите при основните видове дела, като под “Административни дела” се имат предвид делата, решавани от едноличен състав.

АДМИНИСТРАТИВНИ ДЕЛА

БЪРЗИНА И СРОЧНОСТ НА РАЗГЛЕЖДАНЕ И РЕШАВАНЕ

Както бе посочено по-горе образуваните през отчетната година административни дела са общо 332, а разгледаните са 387 броя. В края на годината са свършени 335 административни дела, от които 205 – със съдебно решение и 130 – прекратени с определения. Усилията на съдиите са били насочени към бързо и качествено решаване на делата. **В 1-месечен срок са решени 196 дела /58.5%/**, като през 2011 год. са били 39% , а през 2010 год. са представлявали 40.5%. **В срок от 1 до 3 месеца са разгледани и решени 85 административни дела /25.4%/** от всичко решени или **общо свършените в 3-месечен срок представляват 84%**, докато през 2011 год. са били 72%, през 2010 год. са представлявали 77 %, през 2009 год. са били 61 %, а през 2008 год. – 64.5%. **След тримесечен срок са приключили – 54 дела или /16%/** от всичко свършените дела, като сравнението с предходните години е следното: 141 дела **/28%/** решени след 3-месечен срок през 2011 год. и **23%** през 2010 год. Както сочат числата по този показател се отчита значително подобряване в работата на съдиите и общо в дейността на съда.

ВИДОВЕ ДЕЛА И ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА РАЗГЛЕЖДАНЕ :

И през отчетната година остава тенденцията за най-голям брой на делата, образувани по жалби на основание **Закона за устройство на територията /ЗУТ/** и **Закона за кадастъра и имотния регистър /ЗКИР/** – образувани са общо по двата закона **132 дела**, което съставлява **40%** от новообразуваните административни дела, като през предходните 2011 год. са образувани 154 дела, съставляващи 35.3%, а през 2010 година – 193 дела **/26.7%/** , през 2009 год. – 133 дела **/35.3%/** и през 2008 год. – 140 дела

/47.4%/). Посочените числа обосновават извода за относителна стабилност при броя на новообразувани дела по тази материя, който варира между 133 – 154, с изключение на 2010 год. По-значителните разлики се отчитат във вътрешното съотношение в сравнение с делата по други закони. Както се забелязва, през 2010 год. броя дела е бил най-висок за целия 5-годишен период, а в съотношението – най-нисък процентен дял. Обяснението е в най-големия брой административни дела, образувани през 2010, донякъде и през 2009 год., по жалби на основание Закона за чужденците в Република България, които значително влияят на вътрешното съотношение и разпределение на административните дела.

Разгледани са 163 дела по посочените два закона, съставляващи **42.1%** от всичко разгледани 387 дела, като в предходните години те са били, както следва: през 2011 год.- **216 дела /38.5%/, 29 % през 2010 год. и 40.5% през 2009 год.** Решени са 73 дела, прекратени са 62 или **общо свършените в тази група са 135 дела**, съставляващи 40.3% от всичко свършени дела. В края на годината са останали висящи 28 дела, което е 53.8% от всички висящи дела.

През отчетната година вътрешното съотношение между делата по ЗУТ и ЗКИР е в съответствие с трайната тенденция – преобладават делата по жалби на основание ЗУТ. Във всички предходни години, с изключение на 2010 год., най-голям вътрешен дял в тази група дела са имали делата по реда на ЗУТ - по обжалване на подробни устройствени планове или измененията им, по обжалване на заповеди на Началника на РДНСК, по жалби за неиздаване на индивидуални административни актове от общинските администрации, най-вече на документи, свързани с удостоверяване на права и на скици/ и др.

Изключението през 2010 год., когато се отчита значително по-голям брой на дела по ЗКИР, се дължи на по-големия брой утвърдени кадастрални карти в няколко общини, съответно предизвикали по-голям брой жалби.

През отчетната 2012 год. образувани дела по ЗУТ са 96 броя, при 128 през 2011 год. и 78 през 2010 год. По ЗКИР са образувани 36 административни дела, които през 2011 год. са били 26, а през 2010 год.– 115 броя. Основния извод, който се налага е, че когато администрацията е активизирала дейността си в дадена област, издавала е по-голям брой административни актове, с които е засягала повече права и интереси, нараства недоволството от законосъобразността на тези актове и тяхното обжалване пред съда.

Тъй като този род дела представляват най-значим обществен интерес за жалбоподателите, следва да се направи кратък анализ и на резултата, с който приключват решения. През 2012 год. по двата закона, които се разглеждат са свършени общо 135 дела, като 73 дела са решени и 62 дела са прекратени с определения.

Резултата от решените дела е следния:

По ЗКИР съдът е решил 19 дела, като е потвърдил 7 заповеди и е отменил 12 заповеди, а 21 дела е прекратил. Заповеди по реда на ЗКИР издават АГКК, СГКК Смолян и в сравнително малко на брой случаи – кметове.

По делата по ЗУТ при решени 54 броя, потвърдени са 27 административни актове и са отменени също 27 административни акта и 41 дела са прекратени. Административни актове по ЗУТ се издават от най-вече от кметовете и сравнително по-малко актове на ДНСК София и РДНСК Смолян.

Най-големият относителен дял на делата по ЗУТ се обяснява с издаваните актове /или изрични и мълчаливи откази да се издадат такива/ от общинските администрации, с които се уреждат взаимоотношения, свързани с реституирани площи, с непрокарани, но предвидени в регулационните планове улици, паркове и други общински мероприятия, с изготвяне и изменение на подробни устройствени планове, забрана за ползване и за премахване на незаконни обекти. Всички тези актове непосредствено и болезнено засягат правни интереси на различните лица, които прибегват към обжалването им. През отчетната година, като продължение на тенденцията от предходната 2011 год., се забелязва **значително увеличение** на делата по жалби срещу **заповеди на органите на строителния контрол** – с постановени забрани за ползване или за премахване на незаконни строежи.

От общо свършените по двата закона 135 дела, 56 дела са приключили в **срок до 1 месец** /41.5%/ , като сравнението с предходните години е – 18.5% през 2011 год., 11.6% през 2010 год. и 17.8% през 2009 год. **В срок от 1 до 3 месеца** са свършени 49 дела /36.3%/ при 33.5 през 2011 год., 30% през 2010 год. и 20.5% през 2009 год. **Общо свършените в 3-месечен срок са 105 дела или 77.8%**. В сравнение с предходните години се забелязва чувствително подобрение в бързината на правосъдието по този род дела, защото през 2011 год. решените в 3-месечен срок са съставлявали 52% през 2011 год., 41.6% през 2010 год. и 38.3% през 2009 год.

След изтичане на тримесечния срок са свършени 30 дела /22.2%/ при 48% през 2011 год., 58.4% през 2010 год. и 61.6% през 2009 год.

Анализа на горните данни налага извода, че с натрупване на практически и юридически опит, положените усилия за повишаване на квалификацията чрез различни форми от страна на съдиите дават значителен положителен резултат. Както се вижда делата по тези два основни в нашата работа закони се решават с много добра бързина и сръчност.

От придобития вече опит и практика в административното правосъдие убедено може да се направи извода, че разглеждането и

решаването на делата от този род отнемат най-значителната част от усилията на съдиите, създават и най-значимите проблеми във връзка с бързината на съдебното производство.

Въпреки постигнатите добри резултати, следва да бъдат анализирани основните причини за отлагането на тези дела за следващи съдебни заседания, които са **извън компетентността и служебната дисциплина на съдиите:**

- голям брой заинтересовани страни и свързаните с това трудности за издирване и призоваването им.

- много често списъка на заинтересованите страни, изготвян от съответния орган, е непълен, а адресите за призоваване – непосочени или неактуални. Налага се съдът чрез достъпа си до Национална база данни за населението, от която черпим сведения за лицата, да издирва адреси на лицата за призоваване.

- прилаганите преписки от общинските администрации, РДНСК и СГКК не винаги се комплектоват в цялост, което налага допълнително да се изискват документи, изготвени или намиращи се при тях, както и стари преписки от значение за казуса. Тези слабости продължават да се отчитат най-вече за общинските администрации в общините Доспат, Борино, Баните и Неделино. В някои от тези общини не се съхраняват добре техническите архиви, поради което не могат да обосноват издаването на заповедите си, които сега се оспорват пред административния съд.

- по почти всички дела от този род се налага назначаване и изслушване на експертизи. Тук трябва да се подчертае, че в областта липсват достатъчно квалифицирани специалисти по геодезия, както и архитекти, извършващи експертизи. Търсенето и назначаването на други специалисти като вещи лица също е едно от основанията за многократно отлагане на делата.

- значително затруднение в нашата работа по тези дела е призоваването на страните по делото. Освен факта, че трудно се намират лицата за призоваване в големите градове, където тази функция се изпълнява от длъжностните лица от съответните съдилища /призовкарите/, често се налага съдът да актуализира адресите чрез допълнителни справки. По този проблем трябва да обърнем сериозно внимание на призоваването в малките населени места, което се извършва от кметовете – много често призовките и съобщенията не се оформят съгласно закона, което налага отлагане на делото за ново законосъобразно призоваване. По този начин се изразходват допълнително време, усилия и материални средства както от съда, така и от кметовете.

- забавяне при образуването и разглеждането на делата много често се дължи на неуведомяването на жалбоподателите от съответния административен орган за дължимите държавни такси, този пропуск се

установява едва в съдебната фаза и е основание за оставяне на жалбата без движение, а това също намалява бързината на разглеждане на делата.

- преди да се издаде съответната заповед по ЗУТ и ЗКИР недоволните от съобщения им проект могат да подадат възражения, които се разглеждат от съответните експертни комисии – в общинската администрация и към СГКК. В тези експертни комисии участват представители на институции, които не защитават собствените си актове, планове или скици, които предхождат обсъждания проект. Например, при изготвяне на кадастралните карти и регистри в комисии по възраженията участват гл.архитекти или други технически специалисти от общинската администрация, както и представител на ОС Земеделие, които не защитават собствените си устройствени планове или карти на възстановената собственост, които би следвало да се вземат предвид при изработване на кадастралната карта и които влизат в конфликт с проекта, по който има възражение, т.е. може да се предположи, че участието на тази лица е формално, а не резултатно. В значителен брой дела съдът отменя кадастралната карта, поради противоречието ѝ с други предходни карти или планове. Този проблем се поставя и във връзка с изразходването на значителни държавни, бюджетни средства за изработване на всички планове и карти и ПУП и КВС, а при разглеждане на делата се назначават експертизи, като при отмяната на съответния акт, разноските също се възлагат на административния орган.

2. На второ място са делата, образувани по жалби на основание Закона за държавната собственост /ЗДС/, Закона за общинската собственост /ЗОБС/, Закона за местното самоуправление и местната администрация /ЗМСМА/ и Закона за администрацията /ЗАдм/ – общо образувани през отчетната година 37 дела, съставляващи 11.1%, като сравнението с предходните години е следното: 39 дела /9%/ през 2011 год., 53 дела /7.3%/ през 2010 год. и през 2009 год. - 49 дела /12.9% /. Разгледани са общо 38 дела /9.8%/ при 47 дела /8.4%/ през 2011 год., 8.24 % през 2010 год. и 12% през 2009 год.

Преобладават обжалвания на актове за отчуждаване на имоти за общински нужди, за обжалване на оценките при отчуждаване, по обжалване на решения на общинските съвети за разпореждане с общинска собственост и други подобни, свързани най-вече с управлението и разпореждането с общинската и държавна собственост.

В тази обща група дела с най-голям вътрешен дял са образуваните дела по жалби по ЗОБС – 21 дела, следват ги делата по ЗМСМА – 12 дела и с по 2 броя са делата по ЗАдм. и ЗДС.

От тази група са свършени 36 дела и са останали в края на годината несвършени 2 дела. От свършените дела - 29 са в срок до 1 месец, в срок 1-3 месеца – 5 дела и 2 дела след изтичане на 3-месечния срок. **Свършените**

дела в **3** месечен срок представляват **/94.4%/** при 80.4% през 2011 год., 74.6 % през 2010 год. и 71.4 % през 2009 год. И по този вид дела се отчита значително подобрене на сročността при решаването им.

През отчетната 2012 година бяха образувани, разгледани и решени **три дела по обжалване на подзаконовни нормативни актове** – оспорени бяха :

- Решение № 107/29.09.2010 год. на Общински съвет Девин, с което е изменена нормата на чл.13 ал.1 от Наредба № 2 и е предвидено, че кметът на общината може да сключва договори за наем без провеждане на търг или конкурси и без решение на Общинския съвет с общопрактикуващи лекари, които имат сключени договори с РЗОК за помещения, намиращи се в здравните служби на населените места в общината. Оспорването е от Областния управител на Област Смолян. С решение по адм.д. № 112/2012 год. АССм е отменил като незаконосъобразно решението, което не е обжалвано пред ВАС.

- Решение № 49/29.03.2012 год. на Общински съвет Девин, с което е изменен и допълнен Правилника за организацията и дейността на Общинския съвет Девин. Оспорването е от Кмета на Община Девин, като производството по адм.д.№ 148/2012 год. е прекратено, поради оттеглянето на оспорването.

- Решение № 107 от 21.05.2012 год. на Общински съвет Смолян, с което е изменена и допълнена Наредбата за обектите и елементите на градското обзавеждане, приета от Общински съвет Смолян. Оспорването е от гражданина Тодор Чешитев и е отхвърлено като неоснователно с решение по адм.д. № 195/2012 год., което е обжалвано. ВАС не се е произнесъл по жалбата.

Също толкова дела са разгледани по жалби срещу подзаконовни нормативни актове и през предходната 2011 год.

3. На трето място са образувани дела на основание **Кодекса за социално осигуряване /КСО/ и Закона за социалното подпомагане /ЗСП/ – 28 броя**, съставляващи 8.4% при 24 дела /5.5%/ през 2011 год., 5.6% през 2010 год. и 3.7% през 2009 год. Останали висящи в края на 2011 год. са били 2 дела или **общо са разгледани 30 дела – 7.7%**, при 28 дела /5%/ през 2011 год., 4.9% през 2010 год. и 16 дела /4.24%/ през 2009 год. Както е видно от числата при тези дела се запазва почти едно ниво на оспорване на административни актове.

В тази група най-големия брой дела е по жалби на основание КСО – 23 дела, а по ЗСП – са останалите 5 дела. Преобладават случаите на обжалване на размери и категории на пенсии, както и откази за отпускане на социални помощи, но през отчетната година има единични казуси и по други текстове на двата закона, например за неизплащане на болнични листове и др.

Свършени са 27 дела, от които в 1-месечен срок – 23 дела, от 1-3 месеца – 3 дела и след 3 месеца – 1 дело или **общо свършените в 3-месечен срок съставляват 96.3%** при 80.7% през 2011 год., 77.7% през 2010 год. В края на годината са останали несвършени 3 дела. По тези показатели числата показват също подобрене на показателя срочност на разглеждане на делата.

4. На четвърто място са делата по жалби на основание Закона за държавния служител – 7 дела, Закона за МВР – 12 дела и 1 дело по ЗОВС, или общо образувани дела от тази категория – 20 дела, съставляващи 6.2 %, като при същия брой дела – 20, през 2011 год. са съставлявали 4.6%, през 2010 год., отново при същия брой дела – 20, относителния им дял е бил 2.77 % от всичко образувани. Налага се извода, че тези дела бележат тенденция на устойчивост. Заедно с останалите висящи от края на 2011 год. 5 дела **общо са разгледани 25 дела. Преобладават жалби за уволнение, налагане на дисциплинарни наказания, налагане на принудителни административни мерки. От тези дела са свършени 17 дела, като до 1 месец – 7, от 1-3 месеца – 7 и след 3 месеца – 3 дела **/общо 14 дела в 3-месечен срок/,** съставляващи **82.4 %** при 72.2 % през 2011 год. и 55% през 2010 год. В края на отчетния период са останали висящи 3 дела.**

5. На пето място през отчетната 2012 година се нареждат делата по Закона за подпомагане на земеделските производители /ЗПЗП/, като са образувани **12 дела /3.6%/** от всичко новообразувани дела. Този вид дела за предходната 2011 година бяха съвсем ново явление за района, като за пръв път бяха образувани 17 дела, съставляващи 3.9%. Това са дела, при които се разглеждат жалби срещу актове за установяване на публични държавни вземания или откази за отпускане на субсидии, издадени от Държавен фонд „Земеделие“. При тези дела 6 от жалбите са уважени и оспорените административни актове са отменени, а обжалваните съдебни решения пред ВАС са потвърдени. Само 1 жалба е отхвърлена като неоснователна, а останалите дела са прекратени и изпратени по подсъдност на други съдилища.

6. На шесто място по брой на образуваните дела по жалби на основание Закона за собствеността и ползването на земеделските земи /ЗСПЗЗ/ и Закона за възстановяване собствеността върху горите и земите от горския фонд /ЗВСГЗГФ/, както и такива по **Кодекса на труда** - с по еднакъв брой - **10 новообразувани дела.**

По ЗСПЗЗ и ЗВСГЗГФ делата съставляват 3% при 12 дела /2.7%/ през 2011 год., 19 дела /2.6 %/ през 2010 год., 18 дела /4.8%/ през 2009 год. Заедно с останалото от 2011 год. 1 дело са **разгледани 11 дела или 2.8%**

от общия брой разгледани при 23 дела /4.1%/ през 2011 год., 2.7 % през 2010 год. и 4.52% през 2009 год. В тази група дела се констатира трайна тенденция на намаление. Трябва изрично да се отбележи, че тук не се отчитат и анализират касационните дела по обжалване на решенията на районните съдилища във връзка с откази на Общинските служби по земеделие и гори за възстановяване на собствеността, които се разглеждат като касационни в административните съдилища и те ще се обсъдят по-долу. По тези дела се обжалват най-вече откази за издаване на документи от различни държавни органи /общински администрации, общински служби „Земеделие“ да издадат скици или други документи; откази да се определи помощен кадастрален план/, определяне на застроени площи в реституирани земеделски земи и др.под. Най-общо делата в тази група се характеризират с жалби по извършване на административни услуги във връзка с реституиране на земеделските земи и горите. Обяснението за намаляването на тези дела е, че актуалността на проблемите на гражданите по въпросите на реституцията на земята и горите постепенно намалява, за сметка на другите проблеми, създавани от администрацията.

През периода са свършени 22 дела, от които 8 броя в срок до 1 месец и 6 броя в срок 1-3 месеца или общо в **тримесечен срок са свършени 14 дела, съставляващи 63.6 %** при 72.7% през 2010 год. и 72 % през 2009 год. След 3-месечен срок са свършени 8 дела /36.4%/ и е останало нерешено 1 дело.

При анализа на административните дела, които в статистическата форма на Отчет за работата на АССМ за 2012 год., отчетени на стр.2-ра, колона „О” – „Други административни дела” се отчитат и 10 броя новообразувани дела **по Кодекса на труда**. Характерно за този вид образувани дела е, че по-голямата част от тях са прекратени поради неподсъдност на административния съд, прекратени и изпратени на Районен съд по компетентност – 5 дела. В тези случаи съдът е приел, че е налице трудов спор между работодател и работник, който се разглежда и решава от общите съдилища. От останалите 5 дела, само по 2 са постановени решения, които са обжалвани пред ВАС и няма резултат, останалите 3 дела са присъединени към посочените две дела, тъй като са обжалвани едни и същи административни актове от различни лица /от работодателя и от работника/.

7. Накрая ще бъдат посочени няколко вида дела с еднакъв брой, по жалби на основание различни закони. По долуизброените закони са образувани **по 4 дела**, всеки вид представляващ **1.20%** от всички новообразувани. Това са дела по **Закона за достъп до обществена информация**, по **Закона за местните данъци и такси**, по **Закона за движение по пътищата**, по **Наредбата за сечищата и горите**.

С по 3 броя са делата по Закона за чужденците в РБ и по Закона за водите.

С по 2 броя са делата по Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, по Закона за обществените поръчки, по Закона за здравното осигуряване, по Закона за закрила на детето, по чл.304 от АПК.

Както и в предходните години такива дела също са били в минимален брой, единични бройки или въобще не са образувани. Разширяването на оспорванията по посочените закони се обяснява с повишената обществена чувствителност и правна култура на гражданите, непримиримостта към чиновническото бездушие и не на последно място – с доверието в административното правосъдие. Налага се и извода, че все повече лица търсят правна защита срещу бездействията на длъжностните лица, които не изпълняват съдебни актове.

Останалите дела са единични бройки по жалби срещу административни актове, издадени на основание различни нормативни актове, за които може да се направи извод, че не са характерни за района.

Ако се приеме по статистическите данни на Приложение № 1 **средна продължителност на разглеждане и решаване на административните дела до 3 месеца – 83.9%**, а след 3 месеца – 16.1 %, то се налага извода, че продължителността за разглеждане и решаване на делата е следната :

- най-голям е броят на делата, решени в 3-месечен срок – **96.3%** по КСО и ЗСП

- на второ място по бързина на приключване на делата – с **94.4%** в 3-месечен срок са делата по ЗДС, ЗОБС, ЗМСМА

- на трето място, с **82.4%** свършени в 3-месечен срок са делата по ЗДСл, ЗМВР и ЗОВС

- на четвърто място по продължителност на разглеждане и решаване са делата по ЗУТ и ЗКИР – **77.8%** свършени в срок до 3 месеца. /

- най-продължително се разглеждат делата по ЗСПЗЗ, ЗВСГЗГФ и др.под. – **63.6%** свършени в 3-месечен срок.

Тези данни обосновават извода, че най-бавно се решават делата, по които **се налага многократно отлагане** на съдебните заседания или оставяне на жалбата без движение, за конституиране на нови страни, събиране на нови доказателства в съдебното производство, трудности при призоваването, когато страните са много. Тези причини са извън волята и желанието на съда за бързо правосъдие, понякога са породени от липса или неточно формулиране в жалбата на предмета на спора, недостатъчна подготвеност на защитата на страните. По много от тези дела се налага съдът да дава указание на страните на основание чл.171 ал.4 от АПК, че за някои обстоятелства от значение за делото не сочат доказателства. Във връзка с този извод, се налага да се уточни, че има случаи, в които

адвокати не показват достатъчна квалификация по административните дела, най-често не могат да посочат, обосноват и докажат правния интерес за оспорването. Нерядко са случаи, в които се подава една кратка жалба, предимно с клиширани изрази, след което не се явяват пред съда да уточнят жалбата си и да защитят правата на доверителите си.

Като основен извод може да се твърди, че значително е подобрена бързината на правосъдието, особено при най-значителния по брой и най-сложни от фактическа и правна страна дела – тези по ЗУТ, ЗКИР, ЗДСл и ЗМВР и по ЗДС и ЗОБС.

При анализиране резултата при административните дела, прави впечатление значителния брой **прекратени дела**. От общо разгледаните 387 административни дела 130 са прекратени, което съставлява 33.6 % при 23.3% през 2011 год., 33% през 2010 год. и 21.1% през 2009 год. Основната причина за прекратяване на административни дела е **недопустимост на жалбите** – поради липса на правен интерес, неподведомственост на спора и изпращане на компетентен орган. Други най-често срещани причини за прекратяване на делата са неизпълнение на дадени указания на съда по редовността на жалбата, неизпълнение на дадени от съда указание за непредставяне на доказателства за обстоятелства, които са от значение по делото, обжалване на актове, които не представляват индивидуални административни актове и не подлежат на обжалване пред съд и в по-редки случаи - оттегляне на подадени жалби и др.

За ефективността на административното правосъдие и утвърждаването на принципа на законност и справедливост, може да се съди по резултата от съдебните решения:

От общо решените през отчетната година 205 административни дела, по 48 дела жалбите са уважени изцяло, т.е. оспорения административен акт е отменен изцяло като незаконосъобразен, по 62 дела административният акт е изменен или отменен частично и по 7 дела е обявен за нищожен, или общо **по 117 административни дела съдът е преценил, че оспорения административен акт е незаконосъобразен – 57 % от обжалваните пред съда административни актове страдат от пълна или частична незаконосъобразност**. Сравнението с предходните години показва, че през 2011 год. те са съставлявали 53%, през 2010 год. – 48.7% и през 2009 год. – 60%.

Като неоснователни са отхвърлени жалбите, т.е. **административните актове са потвърдени по 88 дела 43 %**, като през 2011 год. са съставлявали 47%, през 2010 год. - 51% и през 2009 год. – 40%.

Анализа на горните числа обосновава извода, че администрацията в различните държавни институции не подобрява работата си, което води до

отмяната на повече от половината от оспорените пред съда административни актове. Този извод – за **незаконосъобразност** и **необоснованост** на голяма част от обжалваните пред съда административни актове остава валиден и се очертава като трайна тенденция по делата по актове на **местната администрация** – отменени са актовете по **60 %** от тези дела при 58 % през 2011 год. По **53.4% по делата по реда на ЗУТ и ЗКИР** актовете също са отменени /при 48.5% през 2011 год. и 54.5 % през 2010 год./ и по **50% по делата по КСО и ЗСП** /при 44% през 2011 год. и 51.5 % през 2010год./, т.е. по **повече или приблизително толкова от половината по решените дела съдът е отменил административните актове**. Този извод, който се налага при анализиране на съответните данни, тенденцията на устойчивост на показателите за отменените или изменени административни актове следва да се анализира от институциите в изпълнителната власт, да се предприемат съответните мерки за преодоляване на тази тенденция на устойчивост.

КАСАЦИОННИ ДЕЛА

През 2012 год. са образувани **общо 259 касационни дела**, докато през 2011 год. са образувани 224, през 2010 година са образувани 184 касационни дела, а през 2009 год. - при 180. Заедно с останалите висящи от 2011 год. 26 дела **общо са разгледани 285 касационни дела**. От тях **267 са свършени**, като 260 са решени, 7 броя са прекратени и 18 са останали висящи в края на отчетния период.

От общо свършените 267 дела, 255 са приключили **в срок до 1 месец и 9 дела са свършени в срок от 1-3 месеца** или **общо в 3-месечен срок са свършени 264 /98.8%/** при 99% през 2011 год., 97.2% през 2010 год., 95% през 2009 год. След 3-месечен срок са свършени 3 дела – 1.2% при 1% през 2011 год., 2.8 % през 2010 год. , 5% през 2009 год. и 13.6% през 2008 год. По този пункт се отчита очертаваща се тенденция на значително подобряване в дейността на съда, което основно се дължи на засилената самовзискателност на съдиите, по-добра организация на работата при проучване на делата, както и създадената след 2009 год. добра материална база и организация за провеждане на съдебни заседания, което дава възможност за по-бързо насрочване на делата.

Разглеждането и решаването на касационните дела е най-високоотговорната дейност на административните съдии, тъй като решенията ни са окончателни и не подлежат на инстанционен контрол. Това налага и по-задълбочен анализ на тази дейност.

I. От разгледаните касационни дела преобладаващия брой са **касационни наказателно-административните дела** – образувани са 237 КНАД като заедно с останалите висящи от 2011 год. са разгледани **261**

броя – 91.6% от всички касационни дела. През 2011 год. техният дял е бил 92.4%, през 2010 год. - 90.3 %, през 2009 год. - 90.2%. Свършени са 244 дела, от които 236 в срок до 1 месец /96.7% и 6 в срок от 1- 3 месеца или **общо в 3 –месечен срок – 242**, представляващи **99.2%** при 99.5% през 2011 год., 97.4 % през 2010 год. и 97.2 % през 2009 год. Само 2 КНАД са свършени след 3-месечен срок.

При решаване на делата резултатите са следните:

От всичко разгледаните 261 КНАД, решени са 241 броя и прекратени 3 броя. От решените дела 83 касационни жалби срещу решения на районните съдилища са уважени изцяло или частично /**34.2%**/ при 30% през 2011 год., 31.6% през 2010 год. и 171 касационни жалби /**65.8%**/ са отхвърлени като неоснователни, т.е. решенията на районните съдилища са потвърдени /при 70% през 2011 год., 68.4% през 2010 год. и 65% през 2009 год./. Отчита се подобрене в работата на районните съдилища, като все повече техни решения се оставят в сила от касационната инстанция. През 2010 год. и 2011 год. бяха предприети мерки от Административен съд Смолян съвместно с районните съдилища и Окръжния съд във връзка с уеднаквяване на съдебната практика при прилагане на административно-наказателната процедура – провеждането на семинар по тези проблеми с участието на административните съдии и районните съдии от областта и разширено съвещание с участието на ръководството на Окръжен съд Смолян, на всички районни съдии и съдиите от Административен Смолян, са повлияли. Споделянето на проблемите, касаещи както постановяване на решенията от Районните съдилища, така и практиката на Административния съд и преследването на общата цел - постигане на еднакво, предвидимо и справедливо административно-наказателно производство в областта дават конкретни положителни резултати.

По материя преобладаващи са следните дела :

1. От касационните наказателно-административните дела най-голям вътрешен относителен дял имат делата във връзка с **административно-наказателната дейност на органите на МВР**. По тази материя са образувани общи **38 касационни дела**, от които 32 за нарушения на ЗДвП, 3 дела по ЗМВР, 2 дела за нарушения на Закона за контрол на взривните вещества, огнестрелните оръжия и боеприпасите /ЗКВВООБ/ и 1 дело по Закона за българските лични документи. През 2011 год. са били 43 броя, а през 2010 год. са били общо 28.

2. На второ място са делата за нарушения на **Наредбата за възлагане на малки обществени поръчки /НВМОП/** - 28 КНАД, докато през 2011 год. са били 21 броя, през 2010 год. са били 14 дела.

3. На трето място са делата във връзка с контролната дейност по спазване на **трудовете законодателство** – 24 КНАД, както и по **Закона за лова и опазване на дивеча** 23 КНАД.

4. На четвърто място са касационните дела по ЗДДС с 17 дела.

5. На следващо място са делата по Закона за акцизите и данъчните складове с 10 дела и по Закона за автомобилните превози – също 10 дела.

6. Следват делата по Закона за водите – 8 дела и по Кодекса за застраховането – с 7 дела.

7. На следващо място се нареждат КНАХД за нарушения на нормативните актове, свързани с опазване на здравето – Закон за храните – 6 дела; Закон за здравето – 6 дела, Закон за здравното осигуряване – 3 дела, Закон за чистотата на атмосферния въздух – 5 дела.

През отчетната година се забелязва чувствително намаляване на наказателно-административните дела за нарушения по ЗУТ – разгледани са 4 дела, докато през 2011 год. са били 7 дела, през 2010 год. са били 16; по Закона за закрила на детето – само 3 дела при 4 дела през 2011 год. и 13 през 2010 год.

През отчетната година, обаче, се забелязва по-голямо разнообразие на нарушените закони и нормативни актове, видно от делата, които са единични бройки /5 и по-малко/ - по Закона за електронни съобщения /5 дела/, по Закон за туризма /4 дела/, по Закона за горите /5 дела/, по Закон за опазване на околната среда /3 дела/, по Закон за рибарство и аквакултури /3 дела/, по Закона за туризма /4 дела/ и др.

II. Останалите **касационни административни дела** са на основание ЗСПЗЗ и ЗВСГЗГФ – образувани са 22 дела, представляващи 8.5% /при 19 дела, но същото процентно съотношение през 2011 год. и през 2010 год. и 10.5% през 2009 год./. Заедно с останалите висящи от предходната година 2 дела, са разгледани общо 24 дела, от които 19 са решени и 4 са прекратени. И през отчетната година се потвърждава извода, че делата по ЗСПЗЗ и ЗВСГЗГФ намаляват своята обществена значимост със всяка изминала година. От свършените 23 дела 22 са **в 3-месечен срок /95.6%/. След 3-месечния срок е свършено 1 дело.** Трябва да се има предвид, че това са дела с повишена фактическа и правна сложност, изискващи значителна подготовка при разглеждането им и особено подробно мотивиране на решението. При тези дела се налага няколкократно отлагане, поради конституиране на наследници, нередовно призоваване на многобройни страни, представяне на многобройни нови писмени доказателства и т.н.

Добрите данни по отношение на срочността на всички касационни дела са в резултат на обстоятелството, че по тях рядко се налага отлагане за друго съдебно заседание за събиране на доказателства, тъй като фактическата обстановка се изяснява предимно от районните съдилища, като се събират и почти всички доказателства. Делата се отлагат или по искане на пълномощници-адвокати поради заетост или поради нередовно призоваване на страните.

По тези дела участва представител на прокуратурата и в почти всички случаи прокурорите дават мотивирано становище.

СРОЧНОСТ НА РАЗГЛЕЖДАНЕ И ПОСТАНОВЯВАНЕ НА СЪДЕБНИТЕ АКТОВЕ ПО СЪДИИ

И през изминалата година всички съдии в Административен съд Смолян са полагали усилия за бързото разглеждане на делата, за произнасяне на съдебните си актове в законоустановения 1-месечен срок, както и за постановяване на законосъобразни и правилни решения.

Всички съдебни решения - 100% са постановени в 1-месечен срок, което показва висока отговорност, съзнателност и добра дисциплина на съдиите. Това е законоустановения срок за произнасяне на съдебното решение и зависи единствено от самодисциплината, самоподготовката и организацията на работа на всеки съдия.

Всички останали срокове за разглеждане и решаване на делата до голяма степен не зависят от работата на съдията, а от други обективни обстоятелства или от работата на други органи, институции и лица. Те са свързани с призоваване на лица, със събиране на доказателства – изискване на документи, назначаване на експертизи и т.н.

Анализа на статистическите данни при разглеждане на делата по съдии /Приложение № 2/ показва следната продължителност на разглеждане и решаване на делата:

Росица Сбиркова е приключила общо 73 дела от които 61 в 3-месечен срок /83.6%/ при 80% през 2011 год., 69.4% през 2010 год.и 72% през 2009 год.

Васил Чалъков е приключил общо 108, от които в 3-месечен срок 98, представляващи 90.7% при 79% през 2011 год., 83.7% през 2010 год. и 68.5% през 2009 год.

Веселина Женаварова е приключила общо 100 дела, в 3-месечен срок 87% при 83% през 2011 год., 84.9% през 2010 год. и 77.7% през 2009 год.

Добринка Грибачева е приключила общо 102 дела, от които 97 в 3-месечен срок /95.1%/ при 76% през 2011 год., 71.8% през 2010 год. и 61.8% през 2009 год.

Калинка Младенска е приключила общо 109 дела, от които в 3 месечен срок 93 дела, съставляващи 85.3% при 78% през 2011 год., 76.9% през 2010 год. и 71% през 2009 год.

Красимира Селенова е приключила общо 110 дела, от които в 3-месечен срок 109, което е 99% при 89% през 2011 год., 94.3% през 2010 год. и 78.6% през 2009 год.

Както от самите числа, процентното съотношение и съпоставката за миналите три години по този показател, могат да се направят изводи, че са налице субективни причини в организацията на работата на всеки

отделен съдия за постигане на по-добра срочност при разглеждане и решаване на делата. Не могат да се правят изводи за утвърдени причини довели до необосновано и прекалено забавяне при разглеждането и приключването на делата. В болшинството случаи продължителността на разглеждане на делата зависи най-вече от обективни фактори, които съдията не може да избегне.

КАЧЕСТВО НА ПОСТАНОВЕНИТЕ СЪДЕБНИ АКТОВЕ

През отчетната година са върнати от ВАС **181** решения и **определения** по делата, обжалвани пред по-горната инстанция, от които **135** броя са **потвърдени** – **74.6%** при 75% през 2011 год., 73.8% през 2010 год. и 63.4% през 2009 год. **Отменени са изцяло** – **41** броя съдебни актове – **22.6%** при 16.48% през 2011 год., 21.5% през 2010 год. и 26.7% през 2009 год. **Отменени са частично** **5**, което е 2.7% при 4.5% през 2011 год., 8.6% през 2010 год. и 9.8% през 2009 год.

По вид на делата, резултата от обжалването на съдебните ни актове е следния:

- **най-голям брой** са върнатите с резултати от ВАС обжалвани дела по ЗУТ и ЗКИР – 84 броя. От тях: 64 са потвърдени /76.2%/ при 72.2% през 2011 год., 79% през 2010 год. и 67.2 % през 2009 год.

16 изцяло отменени – 19% при 16.6% през 2011 год., 15.8 % през 2010 год. и 24.6% през 2009 год.

4 частично отменени – 4.8% при 11.1% през 2011 год., 5.3% през 2010 год. и 12.2 % през 2009 год.

- **на второ място** са резултатите по обжалваните актове по КСО и ЗСП с 21 обжалвани решения, от които **потвърдени 18** – 85.7% при 80% през 2011 год., 54.5% през 2010 год. и 63.6% през 2009 год. и са **отменени** изцяло или частично 3 – 14.3 % при 20% през 2011 год., 45.5% през 2010 год. и 36.4% през 2009 год.

- **на трето място** са резултатите по делата по ЗДСл и ЗМВР – **11 дела**, от които 6 са потвърдени /66%/, и 5 са отменени – 34%, при 66.6% потвърдени през 2011 год., а през 2010 год. са били потвърдени – 100%.

- **на четвърто място** по брой обжалваните дела по ЗДС, ЗОБС, ЗМСМА – **10 бр.**, като **7 са потвърдени** 70% при 73% през 2011 год., 66.6% през 2010 год. и 57.1% през 2009 год. и 3 са отменени изцяло – 30% при 19% през 2011 год., 33.4% през 2010 год. и 42.9% през 2009 год.

- **на следващо място** са резултатите по делата по ЗСПЗЗ и ЗВСГЗГФ – при обжалвани 8 дела, всички съдебни актове са потвърдени – 100%.

Както се вижда от горните данни делът на потвърдените съдебни актове от горната инстанция е значителен, като има чувствително подобрене в качеството на постановяваните съдебни актове в сравнение с

предходните 2010 и 2009 год. Данните ни дават основание да твърдим, че качеството на съдебните актове, постановявани от съдиите е на добро ниво, очевидно натрупания опит като административни съдии е допринесъл за това.

По съдии резултатът от върнатите обжалвани решения /Приложение № 2/ е следния :

Росица Сбиркова – обжалвани са 14 решения, от които потвърдени 12 /86%/ при 77 % през 2011 год., 77.8% през 2010 год. и 100% потвърдени през 2009. Изцяло е отменено 1 решение и 1 – частично. Обжалвано е 1 определение, което е потвърдено.

Васил Чалъков - обжалвани 21 решения, потвърдени 15 – 71% при 72% през 2011 год., 74% през 2010 год. и 68% през 2009 год. Изцяло отменени са 3 решения и 3 - обезсилени. Обжалвани са 15 определения, от които 12 са потвърдени /80%/ и 3 отменени изцяло и 1 отменено частично.

Веселина Женаварова - обжалвани 24 решения, потвърдени 16 – 66.7% при 69% през 2011 год., 78.6% през 2010 год. и 80% през 2009 год. Изцяло са отменени 3 решения, 2-частично и 3 – обезсилени. Обжалвани са 6 определения, от които 4 потвърдени /66.7%/ и 2 отменени.

Добринка Грибачева - обжалвани 23 решения, потвърдени 18 – 78% при 88% през 2011 год., 68% през 2010 год. и 645% през 2009 год. Отменени изцяло са 3 и обезсилено 1 решение и 1 решение е отменено частично. Обжалвани са 10 определения, от които 4 са потвърдени /40%/ и 6 са отменени изцяло.

Калинка Младенска - обжалвани 31 решения, потвърдени 24 – 77% при 66% през 2011 год., 75 % през 2010 год. и 75 % през 2009 год. Изцяло отменени са 3 решения, 1 е отменено частично и 3 – обезсилени. Обжалвани са 4 определения, от които 3 са потвърдени /75%/ и 1 отменено изцяло.

Красимира Селенова - обжалвани 22 решения, потвърдени 18 – 82%, при 66% през 2011 год., 73% през 2010 год. и 53% през 2009 год. Изцяло е отменено 1 решение и 3 са обезсилени изцяло. Обжалвани са 10 определения, от които 8 са потвърдени /80%/, 2 са отменени изцяло.

Както се вижда от данните за индивидуалните постигнати показатели за качеството на постановените съдебни актове, може да се направи извод за недостатъчно положени усилия от съдиите за законосъобразното им и обосновано постановяване. С оглед натрупания по-голям професионален опит за шестте години административно правораздаване, участия в квалификационни мероприятия, резултатите за отчетната година не са задоволителни. Като най-общ извод следва да се подчертае, че чувствително подобрене на този показател се отчита в работата на съдиите Сбиркова, Младенска и Селенова, устойчиви показатели за съдия Чалъков и чувствителен спад при съдиите Женаварова и Грибачева.

Средната **натовареност на съдиите по щат** за разгледаните дела през 2012 год. е 9.33, като през 2011 год. е била 11.46, през 2010 год. - 14.31, докато през 2009 год. е била 9.15, а през 2008 год. - 7.22 год. При свършените дела средната натовареност е 8.36, през 2011 е била 10.33, през 2010 год. - 12.01, през 2009 год. - 7.43 и 5.81 през 2008 год. свършени дела за 1 месец от 1 съдия.

Средната **действителна натовареност на съдиите** през отчетната 2012 година е 9.74 при разгледаните дела и 8.72 при свършените дела. Лекото завишаване на този показател е поради 2-месечния отпуск на съдия Женаварова.

II. ОРГАНИЗАЦИЯ И УСЛОВИЯ НА РАБОТА

И през отчетната 2012 година Административният съд е продължил да осъществява дейността си в построените специално за съда помещения, в които са създадени много добри условия за работа, както на съдиите, на съдебните служители, така и за обслужване на посетителите – граждани, адвокати и др.

В АССм не са обособени специализирани съдебни състави, поради малкия състав от магистрати и липсата на възможност за тясна специализация по правна материя. Всички съдии участват равноправно в разпределението на делата на случаен принцип, чрез специалната компютърна програма, предоставена ни от ВСС. Въведен е екипен принцип на работа от съдия/деловодител/секретар-протоколист, с което се постига добро управление на делата, пълно стиковане на стила, методите и изискванията на съдията към съответните служители. При създадените отлични материални условия и съвременна организация, с повишаване на професионалната компетентност на съдиите се постигат все по-добри резултати.

Сред съдиите от нашия съд преобладава мнението, че не е необходима тясна специализация, тъй като всички имат необходимост от придобиване на по-богата обща правна квалификация в административното правосъдие по всички видове дела. Считаме, че в съд с щат от 6 съдии, това не е възможно, тъй като при отмяна на постановено съдебно решение и връщане за ново разглеждане, вторият състав автоматично се определя с неучаствалите съдии, което налага готовност и двата състава да разглеждат всички видове дела.

През отчетната година не е имало основание и не се е налагало да бъдат поощрявани или наказвани съдии и служители от съда. Както през отчетната 2012 год., така и през всички предходни години не са постъпвали жалби или сигнали до председателя на съда за грубо, некоректно или непрофесионално поведение на съдия или служител от съда. Не ни е известно такива жалби или сигнали да са подавани и до други органи – до Висшия съдебен съвет, ръководството на Върховния

административен съд или инспектората на ВСС. Не са публикувани критични материали общо за дейността на съда или по конкретно дело в местната или централна. Считаме, че доколкото в местния печат се отразява дейността на съда, това е коректно и не се е налагало да отправяме опровержения или отговори.

По предложение на административния ръководител са атестирани от ВСС за придобиване на несменяемост на съдиите Сбиркова, Чалъков, Селенова и Младенска. По предложение на административния ръководител е извършено периодично атестиране на съдиите Женаварова и Младенка във връзка с придобиване на по-висок ранг, но процедурата не е завършена.

През 2012 год. не са извършвани проверки от Инспектората към ВСС и по тази причина не е имало основание за някакво особено взаимодействие, с изключение на изпращаните им отчети.

III. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

Административен съд гр. Смолян е с щат от 6 съдии. Всички длъжности са заети. Няма незаети щатни бройки или свободни по други причини – продължителен отпуск или продължителна командировка в друг съд. По обективни причини за длъжността „съдебен помощник” не е проведен конкурс за заемане на тази длъжност.

По утвърдения от ВСС щат в Административен съд гр. Смолян са назначени 18 съдебни служители., като няма свободни, незаети длъжности.

IV. СГРАДЕН ФОНД И ТЕХНИЧЕСКА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

За утвърдения щатен състав на съда и натовареността с разглеждане на делата, изградените за нуждите на съда помещенията са достатъчни – създадени са нормални условия за работата на съдиите, съдебните служители, за обслужване на адвокати и граждани. Въпреки, че разполагаме само с една съдебна зала, създадената организация да се разглеждат дела преди и след обяд създава условия за бързо насрочване на делата.

ТЕХНИЧЕСКО ОБОРУДВАНЕ

Предоставената ни техника от ВСС и Министерство на правосъдието за посочения брой съдии и служители, е достатъчна. Трябва да се подчертае, обаче, че след експлоатация от 6 години, техниката /компютри, принтери и особено UPS-те/ са физически и технически остарели и е наложително да пристъпи към постепенната им подмяна. При наличието на сървър и съгласно предоставената ни деловодна програма, значително се подобри управлението на делата. В създадена страница на съда в Интернет, редовно се публикуват информации за дейността на съда, както и ежедневно се публикуват постановените съдебни актове при спазване на

Закона за защита на личните данни. Достъпа до съдебните актове е осигурен съгласно изискванията на ВСС, без наличието на пароли или други затруднения. Това позволява заинтересованите граждани, адвокатите и не на последно място журналистите да се запознават с постановените решения, затова дейността на Административния съд се отразява често в печатните издания на областта.

В заключение може да се направи извод за една успешна година в дейността на Административен съд в гр.Смолян. Убедена съм, че съдът ще продължи да изпълнява ефективно възложените му от закона функции, че няма да отстъпи от завоювания авторитет на стабилна и надеждна съдебна институция. Тази цел ще бъде изпълнена от изградения сплотен колектив от амбициозни, отговорни, дисциплинирани в поведението си, както в служебна среда, така и в обществото магистрати и служители. През годината не е имало случаи, в които магистрат или служител да е имал поведение, несъвместимо с етичните правила, валидни за съдебната система. В колектива цари дух на уважение, взаимопомощ и взаимозаменяемост, разбирателство, липсват междуличностни конфликти. Това е гаранция и за успешна бъдеща дейност.

Административен съд Смолян заслужи уважение, както пред гражданите, така и пред другите държавни и обществени институции в областта. Председателят на съда поддържа добри делови отношения с всички държавни и общински органи на власт на местно ниво.

20.02.2013 год.
гр.Смолян

ПРЕДСЕДАТЕЛ :
Росица Сбиркова